

Kela tiedottaa 2.6.

Sosiaaliturvalta toivotaan tukien joustavuutta ja yksinkertaisuutta

Ikääntyminen, väestön polarisaatio, työssä jaksaminen ja työttömyys sekä Kelan hoitaman etuusjärjestelmän rahoitus ovat asiantuntijoiden mukaan sosiaaliturvan suurimmat tulevaisuuden haasteet.

Tämä käy ilmi Kelan ja Turun kauppakorkeakoulun yhteistyönä tekemästä sosiaaliturvan tulevaisuuden haasteita koskevasta tutkimuksesta. Toimeentuloturvan tulisi asiantuntijoiden mukaan olla joustava ja vastata nopeasti eri elämäntilanteiden muutoksiin.

Koko sosiaaliturvajärjestelmän yhdeksi keskeiseksi tulevaisuuden haasteeksi asiantuntijat arvioivat väestön ikääntymisen. Erityisen ongelmallisena pidetään vanhusten palveluiden saatavuutta. Yksi syy tähän on se, että paljon hoitoa tarvitsevien määrä tulee lisääntymään, vaikka varsinaisesti hoivaa tarvitaan vasta vanhusten viimeisinä elinvuosina. Kelan kannalta haastavinta on hoitotukien merkityksen lisääntyminen.

Väestön eri tavoin ilmenevä polarisaatio nousi tutkimuksessa yhdeksi kärkihaasteeksi. Tehokkaimmin syrjäytymistä voitaisiin ehkäistä kattavalla lakisääteisellä toimeentuloturvalla, aktiivisella yhteisöllisellä vastuulla ja pysäyttämällä köyhyyden kasvu. Asiantuntijat pitivät tärkeänä kaikkien Kelan hoitamien etuuksien kehittämistä, jotta vahvistetaan sosiaaliturvan aktiivisia piirteitä sekä tuotetaan selkeämpiä ja suoraviivaisempia tukimuotoja.

Tärkeiksi teemoiksi nousivat myös työssä jaksaminen ja työelämän epäjatkuvuus. Työssä koetaan paljon tarkoituksettomuuden tunnetta, mikä johtaa jaksamattomuuteen, jota työelämän tehokkuusvaatimukset sekä nopeat muutokset lisäävät. Työelämän epäjatkuvuus heijastuu epävarmuutena myös muille elämänalueille ja voi vaikuttaa asumiseen, perheen perustamiseen ja ihmissuhteisiin niin perheessä kuin muissakin sosiaalisissa suhteissa.

Elämisen epäjatkuvuuksista seuraa Kelalle ja koko sosiaaliturvajärjestelmälle haasteita niin toimeentuloturvan joustavuuden kuin kuntoutuksen tarpeen kasvamisena. Perusturvan tulisi olla niin kattava, ettei toimeentulo heikkene tuntuvasti työelämän katkosten vuoksi. Kelan hoitamia etuusjärjestelmiä pitäisi kehittää joustaviksi vastaamaan työelämän ja koulutusjaksojen vuorotteluun.

Asiantuntijoiden mukaan terveydenhuoltoa tulee kehittää siten, että perusterveydenhuolto eli julkinen terveydenhuolto on hyvätasoista yhdessä yksityisten terveystalveluiden kanssa. Julkinen terveydenhuolto tulee todennäköisesti ohjaamaan asiakkaita yksityiselle sektorille mm. pitkillä hoitajonoilla. Tärkeä sairausvakuutuksen haaste onkin sairausvakuutuksen kehittäminen terveystalveluiden valintojen mahdollistamiseksi.

Tutkimuksessa selvitetään sosiaalipolitiikan alan asiantuntijoiden käsityksiä sosiaaliturvan haasteista vuoteen 2010 mennessä. Kelan roolissa ei nähdä merkittäviä muutoksia, mutta toivotaan, että se olisi aktiivisesti mukana sosiaaliturvaan liittyvässä yhteiskunnallisessa keskustelussa ja tarjoaisi entistä monipuolisempia palveluja.

Lisätietoja: Nina Suvinen, VTM, puh. 040 741 6397

Julkaisu: Suvinen N. Sosiaaliturvajärjestelmän tulevaisuuden haasteet ja Kela. Helsinki: Kela, Sosiaali- ja terveysturvan katsauksia 56, 2003. ISBN 951-669-615-5

Tilaukset: Kelan tutkimusosasto, publ@kela.fi tai puh. 020 434 1938